

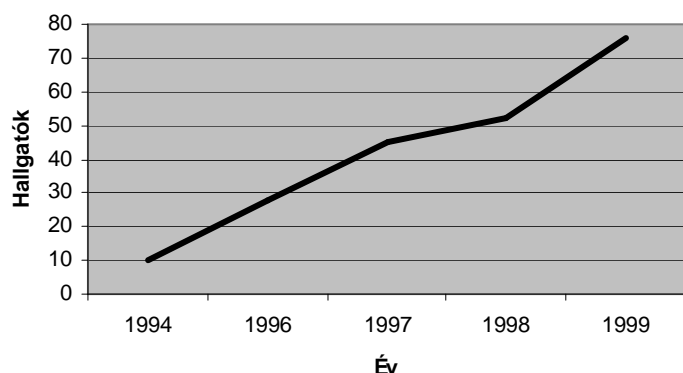
Minőségügyi szakmérnök képzés a KF MFK minőségügyi szakmérnök szakán

Johanyák Zsolt Csaba

A gazdasági életben megjelenő minőségközpontú szemlélet már a kilencvenes évek elején egyre több vállalatot arra késztetett, hogy átértékelje addigi minőségpolitikáját és minőségügyi rendszerét. Míg korábban a minőségügyi szakemberek fő feladatának a műszaki előírások ellenőrzését tekintették, addig az újonnan kialakult helyzet a vállalat irányítási rendszerben gondolkodni tudó vezetési és műszaki-minőségügyi ismeretekkel egyaránt rendelkező mérnökök iránti egyre nagyobb mértékű igény megjelenését eredményezte.

A kezdetek

A Kecskemét-i Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola, a Kecskeméti Főiskola Műszaki Főiskolai Karának jogelődje, időben felismerte ezt a hosszú távúnak ígérkező tendenciát, és régióinkban elsőként az 1993/94-es tanévtől beindította a minőségügyi szakirányú továbbképzést, amelynek elvégzése és sikeres záróvizsga letétele után a hallgatók szakmérnöki oklevelet szereznek. Az oktatás két féléves volt, nappali formájú 672 kontakt órában.

1. ábra. Az oklevelet szerzett hallgatók számának alakulása

A képzés népszerűsége és elismertsége az évek folyamán folyamatosan növekedett. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy míg az első évfolyamban 10 hallgató végzett, addig az 1998/99-es tanévben 76-an vehették át a minőségügyi szakmérnöki oklevelet. Míg az első években a hallgatók képzését a Munkaügyi Központok és cégek finanszírozták, ma már az tekinthető általánosnak, hogy saját forrásból fedezik továbbtanulásuk költségeit.

A képzés célja

A főiskolánkon folyó minőségügyi szakmérnök képzés célja, hogy olyan átfogó minőségügyi elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtson, ami a minőségügy minden területén képessé teszi az oklevelet szerzett szakembereket arra, hogy termelő vagy szolgáltató vállalatoknál a minőségügyi rendszert önállóan kialakítsák és működtessék vagy tanácsadóként, minőségügyi szakértőként hozzájáruljanak a legkorszerűbb TQM rendszerű vezetés megvalósításához.

A képzés fejlesztése

A szak vonzerejét a tananyag folyamatos korszerűsítésével és az oktatók szakmai ismereteinek kiszélesítésével igyekeztünk növelni. Az elismertséget jelzi, hogy a hallgatók nagy többsége könnyen el tudott helyezkedni minőségügyi területen. A tananyag folyamatos fejlesztése során a tőlük érkező visszajelzéseket is figyelembe vettük.

Felismerve a szakterület dinamikus fejlődését az oktatók nagy része különböző pályázati és egyéb forrásokból finanszírozott tanfolyamokon és szakmai rendezvényeken, konferenciákon vett részt, illetve önképzéssel szakkönyvekből, szakmai folyóiratokból frissítette ismereteit.

Az utóbbi két évben az oktató közösségnek egy új kihívással kellett szembesülnie. Kezdetben kizárólag gépészmérnök végzettségűek voltak a jelentkezők, azonban ma már a hallgatók között szép számmal található mezőgépész, agrármérnök, informatikus mérnök és mérnök-tanár. Az általuk támasztott új típusú igények, és az a tény, hogy a minőségügyi képzés bizonyos elemei az alapképzésben is megjelentek szükségessé tették a képzés rendszerének és tematikájának alapos átvizsgálását és fejlesztését. Ezen feladat szükségességét a minőségügy területén tapasztalható robbanásszerű fejlődés és diverzifikálódás is indokolta.

A hallgatók nem egy elvont, absztrakt minőségügyi tudománnyal találkoznak, hanem egy olyan szemléletmódot és gyakorlati ismeretanyagot tesznek magukévá, amely képessé teszi őket, hogy saját szakterületükön, ahol mérnöki oklevelet szereztek, megbirkózzanak a minőségi vagy avval kapcsolatos problémákkal. Éppen ezért a folyamatos fejlesztés egyik fontos feladata olyan esettanulmányok és feladatsorok kidolgozása, amelyek jól illeszkednek a különböző területekről érkező hallgatók képzettségéhez. Így a tananyag felhasználja a korábban megszerzett ismereteket, de ugyanakkor egy egységes átfogó szemléletmódot is nyújt egyben, ami a későbbiekben a gyakorlatban megkönnyíti a különböző területek képviselői közti együttműködést és kommunikációt.

Olyan óratervek kidolgozására törekedtünk, amelyek erősítik a hallgatók csoportmunkában való együttműködési és problémamegoldó készségét, valamint azt, hogy a megszerzett ismereteket hatékonyan tudják alkalmazni a gyakorlatban. Ennek érdekében olyan feladatsorokat dolgoztunk ki, melyeket a hallgatók kis csoportjai közösen kell megoldjanak tanári felügyelettel vagy önállóan.

Hangsúlyt fektetünk továbbá úgy a szervezési-vezetési, mint a műszaki jellegű problémák feltárását és megoldását támogató technikák bemutatására és begyakorlására, rendszerezett gondolkodásra és elemzésre sarkallva a hallgatókat.

A 8/1999 (II.1.) OM rendelet hatása

A tanterv és a tananyag fejlesztési folyamatban jelentős változást hozott az 8/1999 (II.1.) OM rendelet, ami meghatározta a képzés főbb tanulmányi területeit. A tanterv előírásokhoz való igazítása mellett itt legnagyobb előrelépésként azt emelném ki, hogy a Főiskolai Tanács jóváhagyta a képzés szakirányosítását, így a 2000/2001-es tanévben az országban elsőként a hagyományosnak tekinthető gépészmérnöki mellett az informatikai szakirányt is sikerült beindítanunk.

Az átalakítás során figyelembe vettük a nappali alapképzésben folyó minőségügyi oktatás menetét és tapasztalatait. A tananyagot úgy dolgoztuk át, hogy az támaszkodjon a korábban elsajátított ismeretekre. Az átdolgozás eredményeként megszületett a levelező képzés tanterve, amely három félévre terjed ki. A nappali képzés továbbra is két féléves maradt kis mértékben megemelt (720 kontakt óra) óraszámával. A tananyagból a törzsanyag 48%-os, míg a speciális szakismereti anyag 52 %-os részesedéssel bír.

Problémák és feladatok

Az indulás éveiben a legnagyobb nehézséget a megfelelő szintű szakdolgozati feladatok kiadása jelentette. Szerencsére mára jelentős mértékben javult a helyzet a megkeresett cégek

többsége pozitívan viszonyul az ilyen irányú megkeresésre, és az is gyakran előfordul, hogy a szakdolgozati gyakorlat alatt megismert hallgatót a későbbiekben alkalmazza.

Az utóbbi két évben jelentősen bővült az oklevelet adó felsőfokú továbbképzések kínálata, amit a hozzánk jelentkező hallgatók számának csökkenése is jelez. Az első hat évre a keresleti piac erősödése volt a jellemző, és ez kissé kényelmessé tett minket. Bár a képzés szakmai fejlesztésére elég sok energiát fordítottunk, de a marketingtevékenység az utóbbi időben kissé háttérbe szorult, így mára ennek fejlesztése az egyik legfontosabb feladatunkká vált.

Összegzés

A gazdaság által támasztott igényeket időben felismerve főiskolánk 1993-ban beindította minőségügyi szakmérnök képzését, amely korszerű, a vállalati minőségügyi rendszerek kialakításához és működtetéséhez szükséges ismeretekkel látta el a gépészmérnök alapképzettséggel rendelkező hallgatókat. Az eltelt évek során a tananyagot folyamatosan fejlesztettük, és a hallgatók összetételének valamint a piac igényeinek változásához igazodva a képzést két szakirányra gépészre és informatikaira bontottuk, és meghirdettük a levelező képzést. Oklevelet szerzett hallgatóink zömében könnyen el tudtak helyezkedni, és a képzéssel kapcsolatban olyan cégek is megkeresték a főiskolát, amelyekkel korábban nem volt kapcsolatunk. Legfontosabb feladatunk a tananyag fejlesztése mellett a marketing tevékenység javítása.

Johanyák Zsolt Csaba
főiskolai adjunktus
Kecskeméti Főiskola Műszaki Főiskolai Kar, Informatika Tanszék
<http://csaba.gamf.hu>
e-mail: csaba@kefo.hu